

МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ ОСВІТИ

УДК 37.017:004:316.774(477)(075.8)

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-3-225-231>

Бублик Ольга Іванівна,

кандидатка історичних наук, доцентка,

доцентка кафедри політології та міжнародних відносин

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Полтава, Україна.

bublik.st@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-2280-7385>

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ШКІЛЬНОГО КУРСУ «ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ» В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОНФЛІКТУ

У ХХІ ст. однією з найнебезпечніших форм агресії є інформаційна війна. Ця тенденція особливо гостро проявилася в умовах російсько-українського конфлікту, коли ворожі медіа стали не лише каналом комунікації, а й ефективним засобом ведення бойових дій, за допомогою яких поширюється дезінформація, пропаганда, фейкові новини. Вони, у свою чергу, активно використовуються для деморалізації населення, маніпуляції свідомістю та підриву довіри до владних інституцій. У такій ситуації важливою складовою системи національної безпеки є розвиток медіаграмотності, особливо у зростаючого покоління.

У зв'язку із цим, шкільний курс «Громадянська освіта» має стати дієвим інструментом формування критично мислячого громадянина, здатного до відповідальної участі в житті суспільства та протидії інформаційним загрозам.

Відзначимо, що попри значущість теми, українські науковці-педагоги лише приступають до системного її наукового опрацювання. Серед небагатьох наукових розвідок, у яких розглядаються ці питання є наукові статті В. Дяченко (Дяченко, 2022), Ю. Горбаня та О. Олійника (Горбань & Олійник, 2024). Окремо, слід згадати навчально-методичний посібник з медіаграмотності для вчителів за редакцією О. Пометун (Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність, 2020), у якій, серед іншого, представлені практичні методики розрізнення та запобігання негативних впливів ворожої інформаційної агресії.

Велика кількість матеріалів, у яких розглядається процес впровадження основ медіаграмотності, розташовані на спеціалізованих ресурсах «StopFake.org» (StopFake.org), Офіційна платформа проєкту «Вивчай та розрізняй» (Офіційна платформа проєкту «Вивчай та розрізняй»), Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр» (Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр»).

Визначення та головні методики протидії інформаційним загрозам представлені також у працях західного експерта С. Лівінгстона (Livingstone, 2004).

Попри це, окремі лакуни обраної для дослідження теми залишаються розкритими лише поверхово. Зокрема, на наш погляд, потребує більш детального дослідження процес практичного впровадження основ медіаграмотності у шкільну освіту, зокрема, у курс «Громадянської освіти». Це і є метою цієї статті.

Медіаграмотність трактується як здатність особи аналізувати, критично оцінювати та використовувати інформацію з різних медіа-джерел (Livingstone, 2004). Це не лише навички технічного користування медіа, а й уміння деконструювати медіаповідомлення, розпізнавати маніпуляції, фейки, пропаганду.

Згідно із прийнятим у 2018 р. для європейських країн освітнім стандартом для громадянських наук «*Reference Framework of Competences for Democratic Culture*» (Council of Europe, 2018), медіаграмотність тісно пов'язана з такими освітніми компетентностями як критичне мислення, відповідальне ставлення до інформації, відкритість до культурного розмаїття та повага до людської гідності.

Для нашої держави впровадження ефективних механізмів запобігання інформаційній агресії стало особливо актуальним завданням більше ніж 10 років. З 2014 р. Україна стала мішенню масштабної інформаційної агресії, як складової тодішнього гібридного наступу. Російські медіа активно поширюють наративи про «штучність української державності», «громадянський конфлікт» на Донбасі, «нацизм» в Україні тощо. Ці меседжі спрямовані на внутрішню дестабілізацію, дискредитацію Збройних Сил України та підрив довіри до країн Заходу.

Особливо гостро ця проблема відчувалася у молодіжному середовищі. За даними впливової соціологічної компанії IREX, у 2023 р. 69% українських учнів виявилися вразливими до маніпулятивних технік у медіа, зокрема до емоційного впливу та фейкових джерел (IREX, 2023). У цих умовах школа має відігравати не лише освітню, а й захисну функцію, формуючи у здобувачів освіти медіаімунітет.

Враховуючи це, його формування було визначено як однією з провідних компетенцій, які набуваються у середній школі. Так, у програмі шкільного курсу «Громадянська освіта» для 10 класу (затвердженої МОН у 2018 р.) медіаграмотність визначається як наскрізна лінія, яка охоплює такі теми як:

1. «Свобода слова і медіа»;
2. «Критичне мислення»;
3. «Вплив інформації на суспільство»;
4. «Маніпуляції у медіа»;
5. «Інформаційна безпека» (Громадянська освіта: Програма інтегрованого курсу для 10 класу, 2018).

Визначаючи розвиток медіаграмотності, як пріоритетного завдання курсу «Громадянська освіта», українські науковці приступили до розробки методів протидії російській інформаційній агресії. Зокрема, у навчально-методичних матеріалах, розроблених під керівництвом О. І. Пометун, Л. О. Білецької (Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність, 2020) та інших авторів, представлений широкий спектр дидактичних підходів, спрямованих на розвиток медіаграмотності учнів. Серед них ключове місце посідають інтерактивні методи навчання, що орієнтовані на формування критичного мислення та аналітичного ставлення до інформації.

Зокрема, авторами пропонуються наступні методи:

1) **кейс-методи**, які передбачають роботу з реальними або змодельованими медіа-ситуаціями, що ілюструють фейки, маніпуляції, «джинсу» чи мову ворожнечі. Учні в процесі аналізу кейсів набувають навички з виявлення ознак упередженості, неетичної журналістики, розрізнення новини, аналітики та коментарі;

2) **рольові ігри**, що моделюють ситуації взаємодії з медіа (наприклад, участь у пресконференції, дебатах, публічному обговоренні), дозволяють школярам відчути вплив інформації з різних джерел, обґрунтовувати власну позицію, аргументувати, а також розуміти наслідки поширення неправдивих повідомлень;

3) **метод аналізу медіатекстів**, який передбачає критичний розбір повідомлень з новинних сайтів, соцмереж або телебачення за такими критеріями: достовірність джерела, наявність фактів чи домислів, використання емоційних тригерів, мета створення контенту тощо;

4) **вправи на фактчекінг**, які навчають учнів перевіряти інформацію за допомогою відкритих джерел, сервісів перевірки фактів (Factcheck.org, StopFake, Media Bias/Fact Check тощо), порівнювати повідомлення різних медіа щодо однієї події;

5) метод «медіа-щоденника», який передбачає щоденне фіксування типів інформації, з якою стикається учень, джерел отримання новин, а також рефлексію щодо довіри до них. Це формує звичку до усвідомленого споживання інформації (Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність, 2020).

Також вчителю пропонується проводити тематичні дебати та дискусії, які допомагають учням відстоювати аргументовану точку зору, розвивають уміння слухати опонента, помічати логічні помилки та маніпуляції (Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність, 2020).

Зазначені вище методи не лише сприяють розвитку когнітивних навичок (аналізу, синтезу, оцінювання), а й формують активну громадянську позицію та відповідальність за поширення інформації в цифровому просторі.

Відзначимо також, що сьогодні в Україні діє низка громадських ініціатив, що спрямовані на впровадження медіаграмотності. Найбільш значущими серед них є, зокрема – Проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність».

Ця масштабна ініціатива, яка стартувала у 2018 р., була ініційована міжнародною організацією IREX у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Академією Української Преси, Міністерством культури та інформаційної політики, а також за фінансової підтримки Посольства США в Україні та інших партнерів.

Основною метою є інтеграція навичок інфо-медійної грамотності у формальну освіту шляхом підготовки вчителів і впровадження інтерактивних методик у навчальний процес, зокрема в курс «Громадянська освіта». Проект спрямовано на розвиток у школярів здатності критично мислити, ідентифікувати маніпуляції, розпізнавати фейки, перевіряти джерела інформації та оцінювати контент в умовах інформаційного перевантаження та війни.

Основними складовими проекту є:

1) підготовка вчителів. Було організовано десятки регіональних тренінгів для вчителів історії, громадянської освіти, української мови та літератури. Педагоги навчалися інтегрувати інфо-медійні вправи в уроки та застосовувати сучасні цифрові інструменти;

2) розробка навчальних матеріалів. У межах проекту було створено вищезгаданий навчально-методичний посібник для вчителів (під ред. О. І. Пометун та Л. О. Білецької), який містить вправи, сценарії уроків, кейси, рольові ігри, а також методичні рекомендації щодо впровадження медіаосвіти в школі;

3) інтеграція у шкільні програми. Методики проекту були апробовані в більш ніж 600 школах, а згодом рекомендовані для використання в загальноосвітніх закладах по всій Україні;

4) моніторинг і оцінювання. Згідно з дослідженнями, проведеними IREX, участь у програмі сприяє зростанню рівня критичного мислення учнів на 24–30% (в залежності від віку та предмета), зниженню довіри до фейкових новин і підвищенню цифрової безпеки;

5) створення спеціалізованих онлайн-ресурсів. Зокрема, діє спеціалізована платформа <https://l2dua.org>, на якій розміщено електронні навчальні матеріали, відеоуроки, інтерактивні завдання та ресурси для самонавчання (Офіційна платформа проекту «Вивчай та розрізняй»).

Після початку повномасштабного вторгнення РФ у 2022 р. проект набув ще більшої актуальності. Було оновлено контент із фокусом на інформаційну безпеку, кібергігієну, протидію пропаганді, мові ворожнечі, а також – поширено підтримку серед вчителів у прифронтових і деокупованих територіях (Офіційна платформа проекту «Вивчай та розрізняй»).

Серед переваг моделі «Вивчай та розрізняй», експерти виділяють наступні:

1) науково-обґрунтований підхід. Методика базується на принципах соціального конструктивізму, проблемно-орієнтованого навчання та формувального оцінювання;

2) практична спрямованість. Зосередженість на реальних прикладах із медіа;

3) гнучкість. Можливість інтеграції в різні предмети: історію, українську мову, літературу, громадянську освіту.

Ще одним загальнонаціональним інструментом медіаосвіти в Україні сьогодні є онлайн-платформа «Фільтр». Це всеукраїнська освітня платформа з розвитку медіаграмотності, створена за ініціативи Міністерства культури та інформаційної політики України у співпраці з такими організаціями як «Детектор медіа», «Національна асоціація медіа», «StopFake», а також за підтримки міжнародних партнерів (зокрема, USAID, UNESCO, Internews, IREX та ін.) (Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр»).

Основною метою платформи є формування культури свідомого споживання інформації серед широких верств населення – школярів, студентів, учителів, журналістів, держслужбовців і громадян загалом. Платформа функціонує як освітній, просвітницький та інформаційний ресурс, що допомагає розпізнавати фейки, протидіяти маніпуляціям і критично оцінювати медіа (Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності).

Основні функції платформи «Фільтр»:

1. Розміщення освітнього контенту, серед якого:

- а) короткі відеоуроки з медіаграмотності (3–7 хвилин) для різних вікових груп;
- б) онлайн-курси для вчителів та батьків;
- в) інтерактивні вправи, тести та тренажери з фактчекінгу;
- г) серія відео «Як не стати жертвою фейків», «Маніпуляції у ЗМІ», «Критичне мислення в щоденному житті» тощо.

2. Розміщення актуальних новин та пояснень з царини протидії ворожій інформаційній агресії. Цей контент переважного складається з:

а) щотижневого аналізу інформаційних кампаній, маніпуляцій у медіа та соціальних мережах;

б) спростування фейків у режимі реального часу;

в) матеріалів про інформаційну війну РФ проти України.

3. Платформа для співпраці, яка надає можливості для:

а) інтеграції навчальних матеріалів у шкільні та університетські програми;

б) створення партнерських курсів для закладів освіти.

Усі матеріали, викладені на ресурсі є безоплатними, подані українською мовою, адаптовані до рівня учнів, учителів, батьків. Ресурс доступний за посиланням: <https://filter.mkp.gov.ua> (Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр»).

Слід відзначити, що із початком повномасштабної агресії Росії у 2022 р. діяльність «Фільтру» було переорієнтовано на протидію російській пропаганді, боротьбу з панікою, запобігання дезінформації та навчання громадян алгоритмам безпечної взаємодії з інформаційним простором. Платформа активно просуває меседжі національної інформаційної стійкості, підтримує державну політику з протидії гібридним загрозам і є важливим компонентом інформаційного фронту.

Учителі курсу «Громадянська освіта» можуть використовувати платформу «Фільтр» як:

1) джерело відеоматеріалів до уроків;

2) базу для проведення практичних занять із критичного мислення;

3) інструмент для проектної діяльності учнів;

4) підготовку до інтегрованих уроків з історії, української мови та інформатики (Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр»).

Окрім вищезгаданих ресурсів, вчителям також доступні програми Ради Європи та UNICEF з розвитку демократичної культури. Вони можуть використовувати спеціалізовані ресурси протидії інформаційній агресії такі як: «StopFake.org», «MediaSapiens», а також мають можливість пройти курси на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra» (UNICEF Ukraine).

Таким чином, у сучасних умовах повномасштабної війни Росії проти України, що супроводжується інтенсивною інформаційною агресією, питання розвитку медіаграмотності на рівні

загальної середньої освіти набуває не лише освітнього, а й безпекового значення. Шкільний курс «Громадянська освіта» довів свою ефективність як інструмент формування у здобувачів освіти навичок критичного мислення, стійкості до маніпулятивних впливів, здатності аналізувати, перевіряти та осмислювати інформацію з медіа.

Таким чином, медіаграмотність – наскрізна компетентність, інтегрована у ключові теми програми «Громадянської освіти», зокрема – «Свобода слова», «Інформаційна безпека», «Критичне мислення», «Маніпуляції у медіа». Сьогодні, у процесі навчання використовуються інноваційні методи – кейс-аналіз, рольові ігри, вправи на фактчекінг, робота з медіатекстами, ведення медіа-щоденників – які не лише сприяють розвитку інфомедійних навичок, але й формують громадянську позицію, здатність до відповідального медіаспоживання.

Важливим чинником розвитку шкільної медіаосвіти є реалізація загальнонаціональних і міжнародних ініціатив, серед яких особливе місце посідає проєкт «Вивчай та розрізняй» (IREX), платформа «Фільтр», а також ресурси міжнародних партнерів: UNICEF, Ради Європи, «StopFake», «MediaSapiens», «Prometheus», «EdEra». Ці інструменти забезпечують освітян дидактичними матеріалами, курсами, практиками та експертною підтримкою.

Разом з тим, виявлено низку викликів, що ускладнюють ефективне впровадження медіаосвіти в школі: недостатня підготовка вчителів, фрагментарність навчально-методичної бази, переваженість програм. У цьому контексті нагальною є потреба в подальшій державній підтримці медіаосвітніх ініціатив, розробці комплексних освітніх політик, розширенні підготовки педагогічних кадрів, а також у включенні медіаграмотності як обов'язкової складової професійної підготовки майбутніх учителів. Ці аспекти розглядатимуться у наступних наукових статтях.

Підсумовуючи, можна також відзначити, що інтеграція медіаграмотності в курс «Громадянська освіта» є стратегічно важливою для формування інформаційно стійкого молодого покоління – критично мислячих громадян, здатних не лише захищатися від інформаційних загроз, а й брати активну участь у захисті демократичних цінностей українського суспільства.

Список використаної літератури

1. Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність : навчально-методичний посібник для вчителя / за ред. О. Пометун, О. Білецької. Київ : IREX, 2020. 160 с.
2. Всеукраїнська онлайн-платформа з медіаграмотності «Фільтр». Офіційний сайт. URL: <https://filter.mkip.gov.ua> (дата звернення: 05.08.2025).
3. Горбань Ю., Олійник О. Медіаграмотність як засіб захисту в умовах інформаційної війни. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2024. № 1. С. 195–198.
4. Громадянська освіта: Програма інтегрованого курсу для 10 класу. Затв. МОН України. Київ, 2018.
5. Дяченко В. Г. Медіаграмотність у шкільному курсі громадянської освіти. *Педагогіка і психологія*. 2022. № 2. С. 45–50.
6. Офіційна платформа проєкту «Вивчай та розрізняй» – L2DUA. URL: <https://l2dua.org> (дата звернення: 05.08.2025).
7. IREX. Media Literacy in Ukraine: 2023 Study. URL: <https://irex.org> (дата звернення: 05.08.2025).
8. Livingstone S. Media Literacy and the Challenge of New Information and Communication Technologies. *The Communication Review*. 2004. Vol. 7. № 1. P. 3–14. DOI: <https://doi.org/10.1080/10714420490280152>
9. Reference Framework of Competences for Democratic Culture. Council of Europe, 2018. URL: <https://www.coe.int> (дата звернення: 05.08.2025).
10. StopFake.org – Платформа з перевірки фактів. URL: <https://www.stopfake.org> (дата звернення: 05.08.2025).

11. UNICEF Ukraine. Програми з медіаграмотності, цифрової безпеки та стійкості до дезінформації для вчителів та учнів (2022–2024). URL: <https://www.unicef.org/ukraine> (дата звернення: 05.08.2025).

References

1. Pometun, O., & Biletska, L. (Eds.). (2020). *Vyvchai ta rozrizniai: info-mediina hramotnist* [Learn and discern: media literacy]. Kyiv: IREX [in Ukrainian].
2. Vseukrainska onlain-platforma z mediahramotnosti “Filtr” [All-Ukrainian online platform on media literacy “Filter”]. (2025). Retrieved from <https://filter.mkp.gov.ua> [in Ukrainian].
3. Horban, Yu., & Oliinyk, O. (2024). Mediahramotnist yak zasib zakhystu v umovakh informatsiinoi viiny [Media literacy as a means of protection in the conditions of information war]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy – Scientific Notes of the I. F. Kurasa Institute of Political and Ethno-National Studies of the NAS of Ukraine, (1)*, 195–198 [in Ukrainian].
4. Hromadianska osvita: Prohrama intehrovanoho kursu dlia 10 klasu [Civic education: Program of integrated course for 10th grade]. (2018). Kyiv: Ministry of Education and Science of Ukraine [in Ukrainian].
5. Diachenko, V. H. (2022). Mediahramotnist u shkilmomu kursu hromadianskoï osvity [Media literacy in the school course of civic education]. *Pedahohika i psykholohiia – Pedagogy and psychology, (2)*, 45–50 [in Ukrainian].
6. Ofitsiina platforma proiektu “Vyvchai ta rozrizniai” – L2DUA [Official platform of the project “Learn and discern” – L2DUA]. (2025). Retrieved from <https://l2dua.org> [in Ukrainian].
7. IREX (2023). *Media Literacy in Ukraine: 2023 Study*. Retrieved from <https://irex.org>
8. Livingstone, S. (2004). Media literacy and the challenge of new information and communication technologies. *The Communication Review, 7*(1), 3–14. DOI: <https://doi.org/10.1080/10714420490280152>
9. Council of Europe. (2018). *Reference framework of competences for democratic culture*. Retrieved from <https://www.coe.int>
10. StopFake.org – Platforma z perevirky faktiv [StopFake.org – Fact-checking platform]. (2025). Retrieved from <https://www.stopfake.org> [in Ukrainian].
11. UNICEF Ukraine. (2024). *Prohramy z mediahramotnosti, tsyfrovoi bezpeky ta stiikosti do dezinformatsii dlia vchyteliv ta uchniv (2022–2024)* [Media literacy, digital security and resilience to disinformation programs for teachers and students (2022–2024)]. Retrieved from <https://www.unicef.org/ukraine> [in Ukrainian].

Бублик О. І. Медіаграмотність як складова частина шкільного курсу «Громадянської освіти» в умовах російсько-українського конфлікту

У статті досліджено значення медіаграмотності як ключової складової шкільного курсу «Громадянська освіта» в умовах російсько-українського конфлікту, коли інформаційна агресія стала серйозною загрозою безпеці держави та суспільства. Підкреслено, що дезінформація, фейки, пропагандистські наративи та мова ворожнечі, які поширюють ворожі медіа, мають на меті дестабілізацію, підрив морального стану та маніпуляцію суспільною свідомістю. Окреслено місце медіаграмотності в освітньому процесі як наскрізної компетентності, інтегрованої в теми «Свобода слова і медіа», «Критичне мислення», «Інформаційна безпека», «Маніпуляції у медіа». Проаналізовано сучасні педагогічні методи її розвитку: кейс-аналіз, рольові ігри, критичний розбір медіатекстів, вправи з фактчекінгу, ведення медіа-щоденників, організація дебатів. Висвітлено роль загальнонаціональних і міжнародних ініціатив, зокрема проєкту «Вивчай та розрізняй» (IREX) і платформи «Фільтр», які надають учителям інтерактивні ресурси, навчальні матеріали та тренінгову підтримку. Показано внесок міжнародних партнерів (UNICEF, Рада Європи, StopFake, MediaSapiens) у зміцнення інформаційної стійкості шко-

лярів. Визначено ключові проблеми впровадження медіаграмотності: недостатня підготовка педагогів, фрагментарність навчально-методичної бази, перевантаження програм. Обґрунтовано потребу у системній державній підтримці медіаосвітніх проєктів, удосконаленні підготовки вчителів та інтеграції медіаграмотності у професійну освіту педагогів. Зроблено висновок, що розвиток медіаграмотності є стратегічним чинником формування покоління громадян, здатних критично мислити, протидіяти маніпуляціям та захищати демократичні цінності в умовах гібридної війни. Зазначено, що інтеграція медіаграмотності в курс «Громадянська освіта» є стратегічно важливою для формування інформаційно стійкого молодого покоління – критично мислячих громадян, здатних не лише захищатися від інформаційних загроз, а й брати активну участь у захисті демократичних цінностей українського суспільства.

Ключові слова: медіаграмотність, громадянська освіта, критичне мислення, фактчекінг, інформаційна безпека, педагогічні методи, інформаційна війна, медіаосвіта.

Bublik O. I. Media literacy as a core part of school course “Communal Illumination” in the minds of the Russian-Ukrainian conflict

The article examines the significance of media literacy as a key component of the school course Civic Education in the context of the Russian-Ukrainian conflict, when information aggression has become a serious threat to the security of the state and society. It is emphasized that disinformation, fake news, propaganda narratives, and hate speech disseminated by hostile media aim to destabilize the situation, undermine morale, and manipulate public consciousness. The role of media literacy in the educational process is outlined as a cross-cutting competence integrated into the topics “Freedom of speech and media”, “Critical thinking”, “Information security”, and “Manipulations in the media”. Modern pedagogical methods for its development are analyzed, including case studies, role-playing games, critical analysis of media texts, fact-checking exercises, maintaining media diaries, and organizing debates. The article highlights the role of national and international initiatives, in particular the Learn and Discern project (IREX) and the Filter platform, which provide teachers with interactive resources, educational materials, and training support. The contribution of international partners (UNICEF, Council of Europe, StopFake, MediaSapiens) to strengthening students’ informational resilience is discussed. Key challenges in implementing media literacy are identified: insufficient teacher training, fragmentation of the methodological base, and overloaded curricula. The need for systematic state support of media education projects, improvement of teacher training, and integration of media literacy into teacher professional education is substantiated. It is concluded that the development of media literacy is a strategic factor in shaping a generation of citizens capable of critical thinking, resisting manipulation, and protecting democratic values in the conditions of hybrid warfare. It is noted that integrating media literacy into the Civic Education course is crucial for developing an information-resilient young generation – critically thinking citizens capable not only of defending themselves from informational threats but also of actively participating in the protection of democratic values of Ukrainian society.

Key words: media literacy, civic education, critical thinking, fact-checking, information security, teaching methods, information war, media education.

